

Het Regt

PRYS DER INSERTIE.

15 centiem den drukregel.
40 centiem de reklamen.
Alle toezending van brieven, geld, moet ons vrachtvry geworden.

Wekelyks verschynende Woensdag en Zaterdag, by HUB. DE COCQ, Opsteller-Uitgever, te St-Truiden.

NIEUWS- EN AENKONDIGINGS-BLAD.

ABONNEMENT PRYS:

Voor de Stad 5 fr. per jaer.
3 fr. per 6 maanden.
1-75 fr. per trimester.
Voor Buiten 6 fr. per jaer.
3-50 per 6 maanden.
2 fr. per trimester.

GODSDIENST.

VADERLAND.

VRYHEID.

STAETKUNDIG OVERZIGT.

Een hoogst ernstig nieuws liep gisteren te Parys. graef Vimercati zou uit Parys naer Turyn vertrokken zyn om uit name van Napoleon, aen Victor-Emmanuel de voorwaarden te doen kennen op welke hy zyne troepen uit Rome zou trekken. De italiaensche troepen zouden de Eeuwige stad bezetten, doch ten zelfden titel als de franschen zulks nu doen. Victor-Emmanuel zou zich derhalve moeten verbinden het tegenwoordige grondgebied en de souvereiniteit van den Paus te erkennen en die te beschermen tegen alle aanranding en den tiel zyn bezetting nooit te veranderen dan met toestemming van den Paus.

Dat plan is te Turyn aengenomen. Waer blyft er nu de uitvoering van! Zal men zulks aen 't hof van Rome opdringen of wel het onderwerpen aen de toestemming van Pius IX. In 't laetste het geval, zeggen wy voorop dat het plan niet leefbaar geboren is.

Eene tyding uit Londen zegt dat Pius IX, voor zekere moeylike voorvallen, tot zynen voorloopigen opvolger benoemd zou hebben Z. E. den kardinael Wiseman, van Londen.

Men zegt dat Garibaldi Turyn verlaten heeft en er heeft eene conferentie tusschen hem en zyne luitenanten plaats gehad, welke byna allen de politiek van M. Cavour aengenomen hebben.

Alhoewel de minister van eerediensten vaderlandsche geboden in de kerken van Warschau verboden had, hebben zy nogtans plaats gehad want er hebben vele aenhoudingen plaats gehad.

Volgens de correspondenten van Napels, 21 dezer, hebben de Piemontesen Venosa weer ingenomen, en trekken op Melfi met de nationale garden.

Er hebben wanorders te Rome, 13 dezer plaats gehad. Er zyn studenten uitgedreven om zich tegen de verlichting gesteld te hebben.

Eene nieuwe protestatie heeft plaats gehad. De drukkerye vlag is op de universiteit gheschen. Oostenryk heeft 250,000 man tusschen Tyrol en Venetie, en 12,000 bommen er overgebracht.

De brief van Cialdini aen Garibaldi is allergewichtigst: hy beschuldigt er den strooper in van alles pligtig te zyn en niets gedaan te hebben; het is eene schitterende oneenigheid in het midden van de eenheidsgezinde party: Oostenryk wint daermeê eenen grooten veldslag Frankryk slaet weer van Engeland naer Rusland over.

De *Moniteur universel* levert een betuigingschrift van genoegen en bewondering aen den keizer van Rusland af. Hy pryst de edelmoedige denkbeelden van den Czar en den wensch van dien soeverein van verbeteringen overeenkomstig den staet van Polen te bewerkstelligen.

Ja maer, de eenige verbetering welke Polen vraegt, en de *Moniteur* schynt dat niet te weten, is van zyne nationaliteit, zyne onafhankelykheid terug te krygen, aen

de russische klauwen van den Czar die geen medelyden met zyne slagtoffers heeft, onttrokken te worden.

Er bestaen in Europa gewichtige moeylykheden, menigvuldige vooruitzichten van rampen en gevaren, en groote onrustwekkende voortteekens.

Wy woonen een algemeen vernielingswerk by; alles valt rond ons in duigen. In Italie is het de revolutie, welke het wettig tydelyke gezag des Pauses aanrandt; het is de onmiddelyke orde van Europa welke verhandeld wordt in het geschil der politieke opperhoofden van de eenheidsbeweging. In Hongarie, is 't het bestaen van een groot europisch ryk dat op het tapyt gebragt wordt. In Polen, eene zoo lang verdrukte nationaliteit doet zich op onder de schoonste kleuren van wettigheid, van regt. In Holstein, in tegendeel, zien wy het princip der nationaliteiten den europischen vrede aen eenen naby zynen schok blootstellen. Op het achterplan is het ottomansche ryk, wiens inwendige verval de heerschzucht der groote mogendheden alle oogenblikken kan gaende maken.

Als het menschelyk verstand al de vraegpunten zal onderzocht hebben welke ons overvallen, dan zal het nog de ware reden van de verwarring en ongerustheid die Europa onderdrukken, niet gegeven hebben. De uiterlyke moeylykheden zyn van alle tyden; de beschaving, op alle graden harer ontwikkeling, is vergezeld van schuddingen. van onzekere en gevaervolle bewegingen. Gouvernemenen en volkeren moeten het leven te midden dier moeylykheden gewoon worden; dat is de voorwaarde huns bestaens.

De ware oorzaak van dat zedelyk ongemak dat iedereen gevoelt bestaet niet in de gewichtigheid der vraegpunten welke onze eenw schynt moeten op te lassen, maer in de vervolgingen, en den heimelyken oorlog welke de logiemannen de Kerk aendoen, en waervoor het onverschillige Europa zal moeten boeten.

DE KERKVERVOLGING IN FRANKRYK.

Na den aenval eens bisschop ter oorzaak van zynen herderlyken brief aen zyne diocesanen; na de moedwillige afschaffing der kloosters van de Redemptoristen te Douai en Ryssel, der Capucien van Hazebrouck en andere, wier eenige mis-

daed is meest de werkende klassen tot zich getrokken te hebben door hunnen apostelyken yver in het bestryden der zedeloosheid, door hun heilig voorbeeld, door het uitbreiden der godvruchtige gevoelens onder de bevolkingen, welke aen de achtbare Paters woningen en kerken met hare aelmoessen bezorgd hadden, heeft de vervolging zich uitgelaten tegen de godvruchtige boeken, aen welke de toegang zoowel in de vrye als in de staetscholen is ontzegd geworden. De *Rozelaer van Maria*, ofschoon niets anders dan lessen van zedelykheid, hefdadigheid en godsdienst inhoudende, komt in de scholen verboden te worden. En waerom? omdat het pligtig en benauwde gouvernement er eene voorzeggung in vindt van eene eenvoudige kloosterzuster, Anna-Maria Taigi, in 1769, te Senen geboren, die voorzeggung luidt als volgt: « dat Pius IX, de heilige paus, zal wezen beschikt om het tempeest uit te staen dat tegen het schipken van St-Pieter ontketend is; dat de arm Gods hem zal ondersteunen en verdedigen tegen de goddeloozen, die zullen vernederd en beschaemd worden... Dat de Kerk, na de droevigste wisselvalligheden, eenen zoo schitterenden zegeprael zal behalen dat er de volken zullen over verstomd staen. »

De Julianussen van dezen tyd worden benauwd van eerstdaegs gedwongen te zyn te roepen: *Galileë, jy hebt ons overwonnen!*

KULLAGIE.

Een boerenburgemeester die ook eens iets wou uitkramen dat toch ten minsten scheen kop en steert te hebben, had, in de farindaine op het vierde blad van den *Onafhankelyke* doen aenkondigen dat er in zyne gemeente eene schoolmeestersplaats te vergeven was. Alles onpartydig volgens regt en rede gelyk men die kullagie gewoon is op te geven! De burgemeester leefde en handelde niaer alleen voor het welzyn der gemeente; daer waren zelfs boeren die zulks geloofden. Op eenen vroegen maendag dan kwam een gansch leger voelgangers van heeren schoolmeesters ten huizen des heeren, met lange tippen aen hunde hemdens, op de maet en pylregt aengestievel. Een drymael gediplomeerde tweevoetige sterveling kent de exercitie en heeft eene gansch andere manier van armen en beenen te bewegen dan wy, onspraekkundige, aerdbollige wandelaers. Zyne burgemeesterlyke majesteit lag nog zatig en warm achter de witte gordyn van zyn dongsig leger te ronken gelyk een spinnewiel. Heer burgemeester, myn door en doorlichtige man, trok op hare zokken zyne kortgerokte wederhelst eerbiedig de gordyn weg, heer burge-

FEUILLETON VAN HET REGT.

DE EKSTER.

Wilmann, metser van zyn ambagt, bewoonde een nederig huisje hem van zyne ouders als eenigste erfgoed achtergelaten. Sneeuwitte en fyngeplooid gordyntjes hingen zuinig tegen de kleine ruitjes, daverend in hinnen houten raem. Mopjes witten zand lagen op de roode tigheltes van voorhois en keuken, en aen den govel dezer zuinige wooning hing eene groote vogelskooi met eene klappende ekster in, volgens oud gebruik en overgeleverde heilkunde, dry vrydagen achtereen voorzigtig en bygeloovig gesneden.

Het diertje was goed van aennemen en herhaelde al wat men het maer eens voorzegde. Als zy Wilmann zag aenkomen, dan riep zy al in de verte: dag meester; hoe gaet het meester? waer zyt gy aen het witten, meester? En als vrouw Wilmann met haren korf moes van den markt kwam, dan begon zy: dag vrouw; is de boter nog al duer? dag vrouw! de boter nog al duer vrouw? Ook had zy eens by geval het woord « kullagie » gehoord, en kwam er by ongeval een geneesheer, een professor of een advokaet door de straet gegaen, dan deed de

schertsende ekster niets anders dan roepen: Kullagie! Kullagie! Kullagie!

Wilmann en zyne vrouw waren dikwils schaemrood geworden en hadden alle mooite aengewend om haer zulks af te brengen. Zy had zich zelfs woord « Kullagie » onder het voorbygaen van den burgemeester veroorloofd... Doch was men er zoo gewoon aen geworden, dat men er geen acht op gaf; en de snaken die geerne iets rondjagen, gingen het 's avonds aen de ekster zeggen, en dan ging 's anderdaegs haren bek den ganschen dag door: Trien en Jan hebben gevochten; weet gy wat Kaetje heeft uitgezet? Goris is naer Brussel gestoven; ach myn allerlieftste Bethje! En zoo sloeg zy er maer door.

Wilmann was zoo grootsch op zyne ekster geworden dat hy ze voor geenem prys zou gegeven hebben en dat hy haer de vryheid schonk buiten de kooi te trippelen waer het haer lustte.

De naeste gebuer van den metser was een schoenmaker, die met onvermoeiden hamer gansche dagen door zyne lappen, zingend, sloeg.

Op zekeren avond dat hy, na zyne twaelf kinderen slapen waren, met zyne vrouw nog alleen in den haerd zat, liet hy eene zware zucht en sprak: Thres, ik moet u toch iets vragen.

Vraeg maer, Kobe.

Wel, Threes, heb ik u ooit een nieuw kleed geweigerd

als ik het u geven kon?

Neen, Kobe.

Gy weet het zoo wel als ik, alles is tegenwoordig duer, en de huishuer die alle dagen loopt, moet toch ook betaeld wrden.

Dat weet ik, Kobe, zei Threes, terwyl zy nogmaels het keuterend yzer door den rooster der stoof schudde; maer Kobe, dat heb ik lang geweten, wat komt gy nu daermede aengedragen?

Threes, beziet my eens! en Threes bezag hem en zei: daer! wat is het nu?

Threes! Threes! schudde hy met het hoofd.

Kobe, Kobe, gaf zy voor antwoord, dat het maendag ware, dan zou ik zeggen: Kobe is op ribot geweest; maer nu, nu kan ik dat niet verstaen.

Zeker waer, Threes?

Zoo waer als dat ik uwe vrouw ben.

Wel dan moet ik u iets vragen, zei Kobe, hebt gy die vyftien franken niet uitgehaeld?

Weike vyftien franken?

Die ik onder het dak nevens de glazen pan had weggestoken?

Neen, Kobe, daer weet ik niets van

Is dat waer, Threes?

Ja, Kobe, en zie: ik steek myne twee vingers omhoog, daer weet ik niets van.

meester, reeds een aantal schoolmeesters zitten uwe opkomst af te wachten.

Na een zwaer uer voorkamer in de keuken, kraekten op eens de trappen der kelderkamer onder den gewichtigen stap van den wettigen slaper. Al de gezigten sprongen, als een nachtslot, ylings in hunne ernstige kwatertemperplooijen om behoorlijk voor den klompdragenden staetsdienaar te verschynen. Gelyk eene castanie die uit het vuur bradend opschiet, zoo ook sprongen zy fallen trillend op toen de deur opeenging, en neigden en boogen zy met het voorhoofd tot tegen de knien: goeden dag, heer burgemeester; goed geslapen, heer burgemeester? van geene schelmen of procesverbalen gedroomd, heer burgemeester? Hy, by knikt hen eens statig toe, treed met lange schrede zyne kamer in en laet zich daar kuimend in eenen houten zetel, met eenen leun die hem wel één uer boven het hoofdscheen, voor eenen aerden koffypot en een dozyn boterhams en harde eijeren aen tafel nêerzakken. De schoolmeesters mogten dan, een voor één, onder het ontbyt van Louis XIV hulle aanspraak op het ambt van schoolmeester der gemeente doen gelden. Staende tegen hem over, moesten zy hunnen *speak* afhalen, elk op zyn beste dat spreekt, en als een schoolmeester zyn beste doet, dan staet, potstausend! de stippel op de i, en dan zyn wy arme zondaers van spraakkunst, allen maer kiwitten. Vraegt dat liever eens aen de Heeren der *kolle primaire*?

Hoog-breed- en wydgeachte heer burgemeester, begon de eerste, gy moet tot schoolmeester der gemeente eenen man van ondervinding aanstellen. Reeds twintig jaar heb ik school gedaen en my de keel aen stukken geleerd: kinderen, in den aenvang van elken volzin moet gy met eene hoofdletter beginnen! en toch schreven zy kattepooten. Gy moogt, als de schryffes uit is uwe pennen niet zuiver lekken, daer is koperroos, vergif in den inkt... en toch bleven zy lekken. Jongens ziet voor u! meisjes gy moogt de jongens niet belonken! en toch bleven zy lonken en zullen zy lonken tot den laetsten dag des oordeels. Ach, heer burgemeester, de ondervinding! de ondervinding is meer dan alle boeken.

De tweede kwam voor hem staen: heer hoog-breed- en wydgeachte burgemeester, vry mag ik my beroemen byzondere goede studien gedaen te hebben; al myne diplomata zyn van de eerste klas, en sedert eenigen tyd heb ik al het een en het ander in de *Hoop* geschreven waer men veel schandaal heeft van gesproken; mag ik de eer hebben myne diplomaten u eens te toonen? *Kyrie eleison!*

De derde trad te voorschyn: heer hoog-breed- en wydgeachte burgemeester, de opvoeding van menschen is eene zoo gewichtige zaak dat men nooit te veel acht kan geven op den keus van eenen onderwyzer. Het is noodig dat een onderwyzer een stelsel van opvoeding aenneme; moet hy met den stok of met de pluim handelen? Ik zeg met den stok: de mensch is niet meer dan een aep die eveneens met dwang moet opgeleid worden. Ach, breedgeachte burgemeester, de stok, de stok!

De vierde kandidaat floot zoo: ik wil de kinderen zoet-aerdig optrekken: een mensch is geene beest en moet redelyk behandeld worden; gy moet de eigenheide in spel brengen. Houdt hy de jongheid te kort, dan gaet zy u later, by het stormen der driften, toomloos door het getuig henen dravend op den bol; dat is juist gelyk een boog: hoe feller gy hem uittrekt, hoe giftiger hy terugspriekt. Ergó...

De vyfde neemt een snuffje, doet zich eens de vingers kraken: ik ben altyd de vriend der heeren inspecteurs geweest, zoowel van provincialen als kantonnen — hy neigt — ik heb in de wedstryden menige pryzen met myne kinders behaald, by de heeren inspecteurs — hy neigt — ik heb, als de jagt toe was, menigen haes naer de heeren inspecteurs gezonden, en soms nog al eene boschsnep — hy neigt nogmaels en zegt begeesterd: men moet den duivel al een keersje zetten.

De laetste eindelyk, een Dixmudenaar, eerste kwast van 25 jaar, maer door de neus geboord als een vos, schoon hy ook maer nauweyls lezen kon, begint zoo: heer burgemeester, het is alleen om onder u te staen dat ik hier zou willen schoolmeester zyn; uwe wyze administratie is het land rond geprezen; men heeft my verzekerd dat gy een eerste kenner van onderwys zyt. — Dat is waer, zei de burgemeester; ik heb het eerste van het dorp met stalen pennen geschreven, en dat nog aen den Gouverneur. — Dat gy binnen kort gaet gedekoreerd worden. — Hebt gy dat ook al hooren zeggen? — Dat gy een proces tegen den pastoor gewonnen hebt? — Inderdaed! weet gy dat ook al? — Dat gy voorzitter der liberale associatie zyt. — God, gy weet toch alles? — Heer burgemeester, gy zyt een eerste kop, de glorie van het land, het geluk der gemeente, de wysheid en het verstand met lyf en ziel.

Onnoodig te zeggen dat deze laetste de plaats bekwaam. Met vleijsen komt gy altyd door

Waer andren zich den nek verwingen;
En vleijsers geeft gy toch gehoor,
Hoe valsch zy ook uw loflied zingen.
Als nien van ons maer goed wil spreken,
Schoon ook de leugens tastbaer zyn,
Dan zien wy over de gebreken
En trekken sniker uit azyn.
Geen neus, die op het roemziek wezen
Van Adam's zotte kinders staet,
Of snuift den wierook opgezeten
Zelfs uit de steenen van de straat.

DE EERW. HEER PASTOOR VAN WELLEN EN HET NIEUWSBLAD VAN HASSELT.

Attention! Het Nieuwsblad verkwanzelt twee honderd en by de veertig *zarte drukregels* om iets af te kazelen dat wy in twee woorden gaen beknoopen: « Volgens het gedacht dat wy ons van den priester maken, heeft de eerw. heer pastoor van Wellen, zyn priesterlyk ambt misbruikt met aen twee zyner parochianen, ter gelegenheid van Paesschen, de absolutie te weigeren, omdat deze geabonneerde lezers van het Nieuwsblad zyn. » Perfekt!

Onze confrater kan deze handelwys maer niet over den maeg krygen; wy gaen hem eens en enige lepels *elixir* geven die hem goed zullen doen, *parole d'honneur!*

Eerste lepel. Al de bisschoppen van Belgje zyn over eenige jaren byeengekomen om middelen te beramen tegen slechte boeken en gazetten, en hebben daesaengaeende een ailerstrengste schrift uitgegeven.

Tweede lepel. Zyne Hoogerwaerde de bisschop van Luik, en hygevolg van Wellen, heeft een verbod gelegd op het lezen van het *Journal de Liège*, alsmede op alle andere gazetten van dezelfde goddeloosheid.

Derde lepel. Alle weken staen in het Nieuwsblad schandige dingen tegen kloosterlingen, priester, paus en bisschop. Zoo dikwyls hy maer de gelegenheid kan vast krygen, zelfs slechts met de hairen, dan valt hy tegen den catholyken Godsdienst uit. Greene herberg van St-Truiden zou het Nieuwsblad durven op tafel laten liggen: al wat deft g is, bleef u t den hu ze.

Vierde lepel. Het Nieuwsblad beweert zich voor de priesters in hetzelfde artikel waer hy den Eerw. Heer pastoor allen smaet van bewoordingen aendoet. De confrater Nieuwsblad meent dan dat de inwoonders van Wellen alle sukkelaren zyn en niet weten wat zy lezen.

Vyfte lepel. De eerw. heer pastoor van Wellen heeft dus gehandelt volgens de voorschriften der Bisschoppen, naer den zin van Belgje's geestelykheid en tot stichting van alle ware catholyken. Maer volgens het gedagt dat onze confrater zich van eenen pastoor maakt, moest deze erder naer eene logegazette dan naer een maudemeit van zynen b.schop luisteren. Dat begint schoon te worden!

Zesde en laetste lepel. Beste confrater, steek pyp in zak; het zal u toch niet gelukken den eerw. heer pastoor van Wellen iets van de achtung en liefde zyner parochianen door uwe hoerende artikels te onttrekken. Men is. God dank! hoven uwen gazettenpraet; men weet hoe gy tegen het *Regt* in geschiednis, letterkunde, godsdienstige wetenschap, enz. lam en kreupel onder de bank werd gespeid.

God geve dat de liberalen van Wellen u wêr cahin caha te been breng'n: wy willen den dood van den zonder niet.

Post scriptum. Wy verklaren dat in het onderhavig artikel van het Nieuwsblad nog geen honderd spelfouten te vinden zyn. Om da!

Het Vlaemsch.

Men gaet den 19 Mei 1861, te Brussel, ene algemeene vergadering houden van het *vlaemsch verbond*, t'n einde de vlaemsche zaak te doen zegepraten. Wy lezen in het dagoride dat een lid der maetschappy « *Flamingen vooruit* » de openingsredevoering zal doen.

Wy zullen na 19 Mei eens zien wat er van zal komen en hoe men zich daar zal gedragen. De *Flamingen vooruit* zyn juist de beste broeders niet.

Indien Godsdienst, nationaliteit en beschaving daer hunne regtzinnige en onpartijdige toeknen vinden, dan zullen wy het vaandel stryken; maer eerst eens gewacht en gezien.

God geve dat men het gedagt van *Reinaert de Vos*, dat ook het onze is, in werking bringe! het vlaemsch, de vlaemsche tael alléén, en geen socialisme, en geene logie, en geen *smulisme*!

GEWIGTIGE AENMERKING

De Vlaemsche broeders van Limburg gelieven zoo als het de *Onafhankelyke* opgeeft, in aendacht te nemen dat de aenstaende vergadering van het *Vlaemsch Verbond*, te Brussel, zal plaats hebben in de *Herberg* de Zwaan op de groote merkt... daer zal weer gedronken worden! onder de bruerkens!

maer arm, maer wy zyn toch eerlyk.

En de gendarmen hielden aen ondertochten kleerkassen broodschaep zonder iets te vinden; maer ten langen laetste ging de commissaire in (enen porcelynen koffypot zien die op het schap tusschen twee halfdozynen witte tellooren stond; hy had den pot nog niet gansch in handen of reeds hoorde men er iets in klateren; het waren de vyftien franken van Kobe met hun kruisje tusschen wang en ooren. De twee gendarmen bonden Wilmann de handen op den rug en bragten hem naer de gevangenis.

De arme werkman sprak geen woord en ging tusschen beiden, met het hoofd op den boezem, verbryeld, door de straat. Zyne vrouw liep hem van achterna en weende; nee, nee, dat is onmogelyk! dat heeft Wilmann niet gedaen! daer is hy veel te braef voor! de Wilmann's zyn geen schelmen!

Geheel de stad, die Wilmann als een eerlyken werkman aanzag, sprak er verwonderd over: hoe toch is dat mogelyk? wie zou zulks van hem gedacht hebben? nogtans is er geen twyfel meer: men heeft by hem de geteekende stukke gevonden.

Ook werd hy tien dagen naderhand door de vier-schaer veroordeeld tot boet en gevangenis. Eilaes, toen men hem naer de gevangenis wederbragt, begonnen

Openbaermaking. — Onze gemeenteraad zal zeer te vreden zyn als wy aen onze stadgenooten bekend maken dat er toekomende week.... ene openbare zitting zal gehouden worden, ten einde er maer veel volk kome luisteren hoe er gaet g-bandeld en gedskuteerd worden over onze *interimabele manegie*. De burgers dienen wel te weten dat onze intresten nog eens op het spel staen; wy hebben reeds verscheidene artikels over die stof gewyd, en doen zien wat profyt de burgery, door het maken eener manegie, uit den depot en uit het garnizoen zou trekken.

Alhoewel wy het geluk niet hebben van aen d'een en d'ander stadhu splaneeet te behagen, bevinden wy ons daerby niet te slechter, en niet te min kloekhartig zullen wy de belangen der stad voorstaen; want wy denken dat, in weerwil van alle verpletterende zelfdadigheden, er nog registers zyn elders dan.... te Berlyn.

Laet dus, Sintrnidenaere, de stem van uwe belangen niet roepen in de wildernis; allen eenpariglyk moet gy die openbare zitting bywoonen waer de kwestie van de manegie, en hygevolg uwe intresten gaen behandeld worden.

Gy moet wel weten dat, zoo het daerstellen van eene manegie met 40,000 fr. kon bekostigd worden, er zou in toegestemd worden; nu zal het gansch gebouw maer 30,300 fr. belopen, dus 9 700 fr. minder als men gemeend had; en nogtans, burgers, verzekert men ons dat d'een en d'ander tegenkantingen maken; hier komt de onverschilligheid niet meer van pas; men moet zich hier eens met die kwestie beginnen te bekreunen en naer de zitting gaen om te zien door wie en hoe onze intresten zullen ter harte genomen worden; want het hangt alles van deze zitting af; nu moet beslist worden of de stad eene manegie bouwt ja of neen; want op 1 Mei moeten de rekruuten gekaseneerd worden.

Men moet overtuigd zyn, met de wetgeving van 1836, dat « wanneer al de daeden des raeds in den klaren dag zullen gebracht worden, deszelfs besluiten altoos na rype overweging zullen genomen worden. »

Dus moeten wy, dezen keer ten minsten, ons regt uitoefenen, overeenkomstiglyk het art. 69 der g-meentewet, dit mael byzonder omdat de belangen onzer stad, waer handel en nyverheid zoo goed als dood zyn, ernstig gaen geliskuteerd worden; en het is noodig de mannen te kennen die vóór of tegen onze intresten zullen stemmen.

Wy noodigen er op u alle winkeliers, herbergers, kwartierverhuuders, hôteliërs; het spel gaet hen byzonder aen en zy zullen het meest doorlyden indienjer *geen manegie* kom. Want zonder manegie, geen depot, zelfs geen garnizoen meer voor St-Truiden.

— Wy laten hier eene redevoering volgen welke gedaen geworden is aen M. Baron de Chestret by zyne installatie als burgemeester te Kerkom. Zy kan voor model dienen aen andere gemeenten waer de burgemeester nog in te halen is.

Monsieur j'ai l'honneur de vous saluer.

Monsieur,

Veillez me pardonner que les premières paroles de ma vie que je vous adresse ne vous déplaisent pas.

Nous sommes tous réunis ici, autour de vous; nous ne sommes pas instruits, riche sans actions; mais notre cœur est joyeux et élève jusqu'aux cieux.

Depuis longtemps nous avons désiré de voir arriver le jour sur lequel nous pourrions recevoir un homme d'honneur plein d'instruction et de gloire et qui nous servira d'honneur, car avoir un bourgmestre qui peut bien arranger les affaires de la loi est un grand honneur. Comme vous avez déjà montré l'agneau sous les pattes du loup est commencé par vous au berceau.

Ainsi nous pouvons espérer que tous les affaires de notre commune seront bien arrangés.

Nous espérons que vous vous acquitterez de vos devoirs avec soin pour punir le voleur et ne pas le pardonner et tacher d'injecter les petites choses, car faire beaucoup de procès-verbaux n'est pas un honneur.

Vous dompterez les furieux alors on pourra dire un bel bourgmestre dans notre commune et digne d'être honoré, vous prendrez soin pour les pauvres, l'école et pour l'église, alors vous serez aimé même de ceux qui vous méprisent.

Vous nous garderez comme un bon père en tout genre de malheurs et nous apporterez des soins convenables, votre chère affection pour chacun nous fait espérer tout cela, vous fait féliciter sur cela.

Monsieur mes forces sont encore jeunes et incapables d'avancer encore plus la gloire que nous vous adjugeons aujourd'hui, mais que la musique fait retentir jusqu'aux cieux.

Dieu veuille, Dieu veuille qu'après aujourd'hui nous pourrions dire encore.

VIVE NOTRE BOURGMESTRE.

— Onder drnk om binnin enigen tyd te verschynen aen I fr. het boekdeel, de *Botti*, of lotgevallen van Priesters tydens de frantsche omwenteling van 1790, door Hub. De Coeq.

— Wy komen deze week een allerschoonste gedicht over eene eerste mis te ontvangen; het spyt ons dat wy des eifs drukking in feullette tot toekomstigen zondag moeten verschuiven: het is ons te laet overhandigd geworden.

— Wy bedanken onze politie, in naem der burgery, over de maatregelen die zy zoo spoedig genomen heeft tegen het opkopen der boter buiten de Diestersche poort. Ook was het age-

Dan heeft Wilmann ze ook gestolen.

God! zei Threes, Wilmann is gisteren op den zolder geweest om de schouw te beplakken.

Ja, ja, zei Kobe, het is hy die de schelm is; en morgen vroeg ga ik naer den commissaire van politie, en dan zullen wy eens zien. Wie zou dat van Wilmann gedacht hebben dat het een schelm ware? Nog al goed dat ik de stukken geteekend heb; ik zal ze onder duizend kennen; het zyn dry stukken van vyf franken en op elken kop, juist voor het oor, heb ik met myne eils een kruisje geschrabd.

Des morgens om zes uren, stond Wilmann, met zynen witborstel op de schouder en zynen voorschoot aen, in de deur om naer zyn werk te gaen. Twee gendarmen kwamen met den commissaire haestig en registreeks op den werkman aen: Wilmann, wy komen huiszoeking doen. — Wat! gilde hy verbleekt als een ammelaken huiszoeking doen? — Ja huiszoeking doen; gy zyt beschuldigd by Kobe vyftien franken gestolen te hebben. By het woord stelen, kreeg Wilmann eene grootsche houding en zei met nadruk: stelen! dat heeft nooit geen Wilmann gedaen! en gy zult hier ook geene huiszoeking beginnen; dat gedoog ik niet; Wilmann als eenen schelm behandelen? nog liever sterven dan zulke onreer te ondergaan! Ziet heeren, wy zyn niet ryk; wy zyn

zyne zinnen te dwalen en werd hy zot. Zyne vrouw eveneens te zwak van geest om hare schande te verdragen, liep dolzinnig door de stad en deed maer niets dan roepen: Gendarmen! gendarmen! wilt gy my het stadhuis verkoopen, ik geef er vyftien franken voor; vyftien franken voor de groote kerk; vyftien franken voor eenen peperkoek; het was maer al vyftien franken wat zy sprak; men was genoodzaekt de arme sukkel in het hospitaal te zetten waer zy binst het jaer overleed. Wilmann kwam ook nooit meer uit de gevangenis en liet er zyn leven.

Threes zuchtte Kobe weer, ik heb nogmaels geld onder de pannen gestoken en het is weer weg, en Wilmann nogtans is dood.

God! zuchtte Threes tegen, dat Wilmann eens onschuldig ware? en zy verstoken zich beide, eenen gansch en dag, op den zolder en zagen in den namiddag de ekster van Wilmann, nog onderhouden als eene gedachtenis door deze zyne grootmoeder, trippelende de zoldertrappen opkomen, het geld in haren bek uithalen en hetzelfde onder den koffypot gaen verbergen. Zoo ook had zy vroeger gedaen, Eilaes, nu was deze ontdekking te laet: de eerlyke werkman is van verdriet en schande met zyne vrouw onnoozel gestorven.

God wil hem en haer genadig wzen.

meen gevoelen dat er meer boter ter merkt was en wat meer is, zy is ook seffens eenige centim'n afgeslagen.
— Op 29 Mei zal de zaak, Decocq-Vandenbergh, te Hasselt, bekeken, bestreden en bepleten worden. Wy zullen onze lezers van alles onderrigten; zy moeten maer na geene valsche geruchten luisteren. Wy moeten toch nog eens lagchen, lafaridondaine, goed lagchen lafaridondon!
— Gisteren zyn twee werklieden onder eene aardinstorting begraven terwyl zy de fundamenten van onzen nieuwen casino aen het uitgraven waren. Gelukkiglyk heeft men geen ongeluk te betreuen; een alleen is een weinig met de spade, waerme men hem ontgroef, aen den hals gewond geworden.

BINNENLAND.

(CORRESPONDENTIE VAN HET REGT.)

Brussel April 1861.

Laet ons een oogenblik terugkomen op de worsteling in Frankryk tusschen prins Napoleon en den hertog van Aumale. Men kent de spitsvinnigheid van den *Moniteur universel*. Volgens dit blad zou prins Napoleon aen den keizer geschreven hebben om hem te verzoeken dat de inbeslagname van de brochure « *brief over de geschiedenis van Frankryk* » niet vervolgd zou worden. Het schynt, voegt het er by, dat men aen de wenschen van den prins niet heeft kunnen toegeven en den loop van het gerecht onderbreken.
Verstaet gy die edelmoedigheid van den prins Napoleon? ik mein dat er meer edelmoedigheid van zynen kant ware geweest indien hy eene gebannen familie met min hevigheid had aengevallen; ik geloof dat er meer edelmoedigheid ware geweest met aen de brochure van den doorlichtigen banneling niet te antwoorden in aenzien der omstandigheden waer deze laetste zich in bevindt.

Wel nu! men kondigt een antwoord van prins Napoleon als waerschyndlyk en aenstaende aan.

Ziedaer zeker een noodzakelyk antwoord! Hoe! de brochure van den hertog van Aumale is verboden, verscheurd, vernietigd geworden. De uitgever en de drukker worden vervolgd door de regtbank en zullen hunne stoutmoedigheid duer betalen: twee dagblaren die een uittreksel van de brochure gegeven hadden worden insgelyk vervolgd; de vreemde dagblaren die er van spraken worden op de grenzen aengehouden: alles wordt in 't werk gesteld om die grootsche stem uit te dooven welke van uit het bannelingsoord is opgerezen en om den inhoud der brochure aen de kennis der Franschen te onttrekken. En nogtans zal prins Napoleon antwoorden; en zyn antwoord zal noch verboden noch vervolgd worden; en als de fransche drukpers dit antwoord in extenso en tot walgens toe zal opgegeven hebben, en dat de lage knechten van de magt die gelegenheid nog eens zullen te baet genomen hebben om opnieuw het wierookvat onder den neus van hunnen afgod te doen walmen, dan zal men aen het volk zeggen van het geschild te beoordeelen: Oordeel, volk; zal men het zeggen. oordeel na den aenval en niet de verdediging gehoord te hebben! Oordeel! maer oordeel volgens myn goeddunke of... ik verbryzel u!

Ziedaer zeker edelmoedigheid! ziedaer ook de vryheid van broordeeling zoo als een zeker gouvernement dezelve verstaet, en dat schynt te vergeten dat de nakomelingschap het ook eens zal oordeelen.

Men vindt niet weinig van die autokraten in onze beschafte wereld. Hoeveel fonctionnarissen, zelfs kleine dorpsburgemeesters vindt men niet in België die de vryheid van beoordeeling, van diskussie aennemem als men ze niet gebuikt om hen tegen te spreken? Hoevele zouden niet heimelyk in de vuist lagchen, indien zy hunnen mededinger straffeloos konden beknibbelen en bekladden? Zulke lieden zouden zich moeten herinneren dat alwie krabt, zich blootstelt van gepitst te worden.

Van het gerucht van een tweegevegt tusschen prins Napoleon en den hertog van Aumale, daer gelooven wy niets van — houden wy ons met zulke herresschimmen niet op.

Het werk van M. de Molinari, waer van ik u in myne vorige correspondentie geschreven heb, is, volgens my, niets anders dan een droom van regtsgeleerde, die, ondanks onze constitutie, het kloosterleven aen de waekzaamheid der politie zou willen onderwerpen.

Laten wy de gedachten van den schryver varen welke wy niet voor zending hebben te bestryden, om hem eenen gemakelyken schryftraant en eene beredeneerde logiek te erkennen.
De Molinari is geen liefhebber van het kloosterleven, dat, volgens hem, niet meer in overeenstemming is met onze zeden; hy is ook geen partysanger van de opvoeding in de kostscholen; volgens hem, moeten de kinders in hunne familie opgevoed worden. En in aenmerking nemende dat een oogenblik van begeesting, soms een tegenspoed, een verdriet dikwyls naer het klooster geleid hebben, zou hy willen dat er de poorten altyd groot open bleven voor diegene die zich in hunnen roep zouden bedrogen hebben, en dat men alleen, na den ouderdom van 45 jaer, priester zou kunnen gewyd worden.

Wy vragen hem wat goed zulke oude mannen nog wel zouden kunnen verrigten?

Hy maekt een overzigt van eenige feiten welke de liberalen met genoegen aenstippen, om, och arme! te bowyzen dat men door alle middels degene er in houdt die er tegen dank zyn, verre van ze vry te laten uitgaen. Het regt van bestraffing, zegt hy, waer gy u achter verschuilt, verregtvaerdigt gezins het gebruik dezer middels. Zou dan die schryvelaer meinen dat er in de kloosters met den *Knout* gespeeld wordt? Hy besluit dat de kloosters en de kostscholen van tyd tot tyd zorgvuldig moeten onderzocht worden om zich te verzekeren dat er geen schelmstuk van opsluitting gebeure.

Vergeef het, O Heere, want hy weet niet wat hy zegt.
Het werk van M. de Molinari kan aenleiding tot vele beknibbelingen geven en schynt geschreven te zyn onder den invloed van particuliere feiten welke hy veel te algemeen maekt, om aldus eene gansche korporatie medeplichtig te maken in de fouten van een harer leden.

Ik durf van ons handelstraktaat met Frankryk niet meer spreken, te meer omdat ik niet weet wat er u van zeggen.

Men verzekert nogtans dat het niet dood is, maer ingeslapen; en ik durf het uit den slaep niet waken die my doodelyk schynt.

Antwoordende op de vragen van M. Dumortier aen het ministerie gedaen, ten gunste van den belgischen handel, heeft M. Tesch, in plaets van zynen collega van buitenlandsche zaken, gezegd dat de onderhandelingen betrekkellyk dit verdrag voortgezegt worden. Ik beken het met ootmoed, ik ben verwonderd geweest niet het antwoord van M. Tesch maer van de kamer en bovenal van M. Dumortier die met zulk een antwoord te vreden zyn. Indien de onderhandelingen tot den laetsten dag des oordeels voortduren, dan zie ik niet welke voordeelen er voor België zullen uit voortkomen.

De Senaet gaet zonder uitstel byeengeroepen woorden om over het wetsontwerp te statueren van een krediet van 15 miljoen voor de verbetering en vergrooting van ons krygsmaterieel. Gaen wy naer de kamer der volksvertegenwoordigers. Na de stemming van bovengemelde 15 miljoen, heeft de kamer, den 19 dezer, de diskussie over het strafwetboek hernomen. Het art. 25h « toeiening van adelyke titels » is staende gehouden, ondanks den toestand van de heeren Orts, Van Humbeeck, Rodenbach en Guillery. Zich met eenen adelyken titel versieren welken men niet bezit, zei M. Van Humbeeck, is een feit van hoogmoed en niet een schelmstuk; het is eene zinneloosheid zonder gevaer. M. Orts slede voor van die toeieningen met de beaghevelykheid te straffen.

Ik ben sterk voor zyn gedacht niettegenstaende mynen eerbied voor de besluiten van de kamer, en ik beken hartelyk te lagchen en geenzins aen eene aanklaging by den procureur te denken, als ik de visietkaart zie van eenen onedelen welke met eene graef's of baron's kroon versierd is, of als ik het rytuig van eenen boeren hussier tegenkoom, op wier paneelen de initialen zoo lief en bekoorlyk afgeschilderd en meengeslingerd zyn, en die bestemd zyn om aen het bezit van wapens te doen gelooven.

De zitting van 20 toegewyd aen de diskussie over het misbruik der drukpers, moest door hare natuur zeer belangryk zyn. Dit artikel raekt inderdaad aen de Constitutie en levert gewigtige vraagpunten op. Eene nieuwe teropzending tot de commissie, voorgesteld door M. Jouret, steunende op het belang van het voorwerp, teruzending, insgelyk gevraagd door M. Van Overloop en de minister van justicie, is bevolen geworden. Het overigen der diskussie was weinig belangryk.

Ik zal myne correspondentie met eenige nieuwstydingen eindigen.

Gisteren heeft hier eene manifestatie plaets gehad ten voordeele der ongelukkige Polakken, die te Warschau de slagtoffers van den willekeur geweest zyn. Een doodschreeuw van die kloekmoedige kinders der vryheid moest weerklink vinden in een land dat zyne vryheid ook heeft moeten winnen en waer iedereen zich nog hehngt eenige diert ongelukkige kinders tusschen zyne vrienden geteld te hebben.

Eene ontzaglyke menigte bezaf zich maendag avond, naer de wooning van den geleerden Lelewel, en eene deputatie van acht leden heeft een adres overgegeven aen den oudvoorzitter van het nationale kongres van Polen, waer op hy met een geschreven adres geantwoord heeft. Daerna is de menigte in goed orde uiteen gegaen.

Eene andere gebeurtenis welke de gansche stad in opschudding gebracht heeft bust de nacht van woensdag tot donderdag is de brand van het theater *des nouveautés*, op den boulevard van Antwerpen. Het vuur borst uit om 11 1/2 uren en zette zich zoo snel voort dat, voor de aankomst der eerste reddingsmiddels, reeds alle hoop van het vernielend element meester te worden verloren was. Gelukkiglyk, dank aen het stille weder en aen de offering der pompiers en der troepen van het garnizoen, heeft men het vuur kunnen concentreren. De theater met al wat er in was is de prooi der vlammen geworden. Van heel het gebouw blijft er meer over dan vier zwarte en verkalkte muren die dreigen in te storten. De oorzaak der ramp is nog onbekend; men geloofst dezelve moeten te wyten op eene gazontsnapping.

Den zelfden avond had er nog eene vertooning plaets gehad. Men bespreekt en pryst sterk het dagorde van den koning van Pruisen aen zyn leger waer in hy de troepen beveelt de burgers te eerbiedigen.

In België waer het in sommige garnizoenen de gewoonte is met den sabel te spelen, zou zulks dagorde met dank ontvangen worden.

Moge generael Chazal in onze denkwyze over dit punt mededelen!
C. Z. S.

Men schryft ons uit Mechelen aen de Maes, 23 ap. 1861: Er zal den 17 september aenstaende, te Mechelen, eene tentoonstelling plaets hebben van landbouwprodukten, vee, landbouwwerktuigen en hoefmedery met kampstryd tusschen gemelde voorwerpen.

Men verhaelt ons dat zekere koopman van bybels, woonende in de Grachtstraet, te Maastricht, alle avonden tegen godsdienst en geloof predikte. Er is zulkdanige samscholing geweest woensdag en donderdag avond, dat hy voor de menigte heeft moeten vlngten, welke al ruiten zyns huizes ingeslagen heeft, en hem zeker doodgeschlagen had ware hy hun niet ontsnapt. De politie moet tegenwoordig de straat bezetten en bewaken.

ITALIE.

Men schryft uit Turyn: de zoo hevige diskussie in het parlement komt met eene plegtige stemming geëindigd te worden. 194 stemmen hebben voor de politiek van het ministerie gestemd en 77 met Garibaldi.

M. de Cavour heeft de kwestie van den vrede of van den oorlog daargesteld. Hy heeft ten stelligste verklaerd dat de oorlog het gevolg zou zyn van de stemming voor den voorstel van Ga-

ribaldi en van den onmiddelyken oproep der vrywilligers, en hy heeft verklaerd dat hy in dit geval het gezag afstond en in andere handen overgaf.

De zitting is overigens vreedzaam afgeloopen; de redevoering van M. Cavour waer door hy de overtuiging in de geesten gebragt heeft, is er de voornaemste gebeurtenis van.

De uitslag van die groote diskussie is de bekrachtiging van het ministerie; maer van den anderen kant zyn de partys hevig en Garibaldi is nu gansch vyand van Cavour na die dry dagen pooging van bevrediging.

Al de dagen op het einde der zitting leidde het volk Garibaldi zegepraalend naer zyn paleis, en hy spreekt tot het volk van boven het balkon.

Dat is betekenisvol te Turyn waer het volk voor Cavour en tegen Garibaldi is.

De politiek welke Piemont door Europa is opgelegd, die politiek welke bestaet in Venetien en Rome af te eischen, en nogtans in vrede met Oostenryk te blyven, schynt my vol gevaer.

Die gevaren schynen my nog stelliger en onvermydelyker sedert de aankomst van Garibaldi te Turyn. Men houdt Italie in eenen voortdurenden staet van revolutionnaire spanning, welke groote onheilen ten slotte der rekening zou kunnen te wege brengeen.

In de zitting van zaterdag laetst der kamer der gedeputeerden te Turyn, is de aep eendelyk uit de mouw gekomen, Cavour langs alle kanten bestormd, vooral door Garibaldi en zynen generael Bixio, om zich te verklaren wegens de inzigten der piemontische regering aengaende Rome en Venetie, en de heringting van het vrywilligersleger van garibaldi, heeft eendelyk het volgende verklaerd:

« Piemont beschouwt Roomen en Venetie als noodzakelyk deel moede maken van Italie; doch het zal de voorhaud niet nemen voor eenen oorlog tegen Oostenryk voor 't bezit van Venetie. De vreemde Mogendheden zyn tegen dat plan. Engeland zelf heeft bedreigd, zich hehngend te keeren tegen den eersten, die over die kwestie den oorlog durf beginnen; en Piemont mag vooral niets doen, zonder de toestemming van L. Napoleon... »

Wy hadden dus juist voorspeld. Italie zal uitgeput worden van goed en bloed; de geregelde legers zullen magtig versterkt worden; doch de groote droom, de Eenheid, zal als rook verdwynen, en by slot van rekening zal men, in plaets van het grondwettige beher, door Frans II aengeboden, in Napels en elders 't overgrootte geluk hebben, geregeerd te worden volgens de huidige, homingzoete fransche wetten, onder den staf van keizerlyke kozyntes!

Zie daer de gevolgen van dijen broedermoordenden vryheidsoorlog, door vreemde gelukzoekers ontstoken, door Piemont en Frankryk geexploiteerd!

POLEN.

De toestand van Polen, en vooral der hoofdstad Warschau, blyft zeer ernstig.

De vrouwen der stad weigeren te gehoorzamen aen 't verbod om rouwkleeders te dragen. Gansch de bevolking blyft in doffe verslagenheid en in een steeds aengroeiend misnoegen gedompeld. Het burgelyke bestuur is in Polen als 't ware opgeheven en vervangen door de krygsmagt. Alle politieke vergaderingen zyn gestreng verboden.

De soldaten plunderen in de straten, en plegen geweldadigheden tegen de voorbygangers.

De kozakken hebben de stad Chelm in brand gestoken, om te kunnen plunderen. De brand is geblusht.

Het derde russische legerkorps rukt op naer Polen.

— De katholyke Polakken worden door de schismatieke Russen vreedadig gemitaljeerd. Dat de Polakken eens Turken waren, of vyanden van den Paus, Napoleon en de Engelschen zouden hen wel helpen.

Inleiding tot de geschiedenis der vlaemsche letterkunde.

(Vervolg.)

III.

Tot hier toe hebben wy over onze letterkundige geschiedenis in het algemeen gesproken. laten wy nu in eenige byzonderheden dringen en zien hoe de dietsche tael allengs ontkiemde en hoe ze oprees als een magtig eik wiens stam de kracht van ons zelfbestaan in zich bestoot.

De Franken, zeiden wy hooger, alvorens Gallië gewapender hand in te nemen, hadden zich tot eenen plegtigen bond waer in al de volkstammen van België deel namen, samen gesnoerd om het juk der romeinsche dwinglandden af te werpen. Waerschyndlyk wierd dit verbond onder Pharamond (1) of volgens anderen onder Klodio (2) in Limburg op de lagchende oevers des Demers (3) geslagen. Het is aldaer ook dat zich de Franken Pharamond of Klodio tot koning verheeven en het is van dien tyd dat de Frankische monarchie begint te dagtekenen. Het verbyl dezer volken in ons vaderland is onder meer dan een opzigt merkwerdich: het dragen der nationale wet onder den naam van Salische wet (Lex Salica) gekend heeft aldaer ook, volgens allen schyn plaets gehad. Deze vermaerde wet was niet anders dan een byeenrupsel van oud gewettigde gebruiken en op de omstandigheden toegepast. Hier oppert zich dus natuerlyk de vraag in welke tael deze wet wierd opgesteld, is het in 't Latyn of in het Dietsch geweest? Geerne zouden wy daerop een zeker antwoord willen geven; doch de historische zekerheid ontbreekt ons hier; want geene gelyktydige schryvers kunnen ons tot steun strekken. Wy zullen dus de meeningen der geleerden uitkramen en ons houden aen hetgeen ons het waerschyndlykste dunkt.

De heer Guizot (4) beweert dat deze wet in het Latyn geschreven wierd, en de reden ervan zouden zyn dat het Dietsch ten dien tyde nog niet als geschrevene tael gebezigt wierd.

De letterkundige Ypez (5) in tegendeel houdt staende dat ze oorspronkelyk in het Tentoonisch wierd opgesteld; doch dat ze later in het Latyn wierd overgebragt. Hy grondt zich op de nederduitsche woorden met latynsche uitgangen die zich in den tente welke men heden nog bezit, opdoen. Tot staving zyn er opinie deelt hy ettelyke woorden mede. (6)

(1) Prosper Aquitanus in *Chronico* ad annum XXIV Honorie.
(2) Chateaubriand, *Etudes historiques* I. III.

(3) Het groot punt bestaat hier in het aenduiden der plaets welke de H. Gregoor van Tours *Dispargum* noemt. M. Guizot (collection de Mémoires relatifs à l'histoire de France 1re partie p. 68) beweert dat het Duisburg by Brussel is. Volgens anderen moet men door *Dispargum* het hedendaegschie Diest verstaan. Cf. *Geschiedenis der stad Diest* door V. E. Eerste afl. bl. 45-71.
— *Wendelinus Leges salicae illustrato* — Mantelius *Hist. comit. loss. cap. II. p. 6 et cap. III.* — Ziet ook het werk van G. De Corswarem. — Dat is ook het gevoelen van Menso, Alting, Schayes, Warkoning en meer anderen.

(4) Guizot, *Civilisation en France IX leçon.*

(5) *Geschiedenis der Nederduitsche tael.*

(6) Schiller, *Antiquitates Teutonice.*

BURGELYKEN STAND DER STAD ST-TRUIDEN.

Aengiften van den 24 tot den 27 april 1861.

GEBORTENS.

Mannelyk 0. — Vrouwelyk 2.

OVERLYDENS.

Een kind van 4 jaren.

VERKOOP VAN EEN

HUISGOED,

TE NIEUWERKERKEN.

Op Dinsdag den 7 Mei 1861, om half dry uren na middag, in de zaal van het vredegerigt te St-Truiden, op het stadhuis, zullen de kinderen van wylen Wilhelmus MENTEN en Maria PRINSEN in leven wettige echtgenoten, te Nieuwerkerken woonende, voor den heer Vrederegt van het kanton St-Truiden, gelykvormiglyk aen de wet van den 12 Juny 1816 en door het ministerie van den notaris COEMANS, overgaen tot den publieken verkoop van :

Een huis, stal, hof en blok, groot samen 19 areu, 27 centiareu, gestaen en gelegen te Tichelrye onder Nieuwerkerken, reengenoten den weg leidende naer Weyer in twee zyden, de representanten van mevrouw de wed. De Fraiture en Regnerius Willems.

J. VANDENBERGHE,

CHIRURGIEN DENTISTE DE BRUXELLES,

descendra au Café de l'industrie le 29 Avril, où il sera à consulter pour la pose des dents artificielles sans crochets, extraction, plombage et nettoyage des dents, etc. etc.

BELANGRYK BERIGT.

Ter gelegenheid myner herbeginning in het onderwys, in het maken der bloemen, koom ik het geëerd publiek verzittigen dat aenstaanden donderdag het onderwys zal aancang nemen, na eerst maandag, enz., myne prospectussen opgehaeld te hebben. De jufvrouwen welke verlan-gen in hun huis les te nemen zullen de goedheid hebben zich te vereenigen met rier of ryf, kostende 20 fr. per hoofd, voor twee maanden onderwys, het bloemenboek erby begrepen; en indien men zich met tien jufvrouwen vereenigt, kost het zelve maar 15 fr. per hoofd, voor boek en onderwys van twee maanden.

Indien er jufvrouwen zyn welke het onderwys zouden verlangen ter plaats daartoe bestemd en ingerigt kost hun maar 15 fr. voor twee maanden onderwys en het bloemenboek erby begrepen.

De jufvrouwen welke myne lessen alontvangen hebben en nog verlangen mynen kursis te volgen om in de kunst vaster te worden, kost hun 10 fr. voor twee maanden onderwys, want zy reeds het bloemenboek in bezit hebben. Ter gelegenheid der maand Mei laat ik Ul. weten dat by my te bekomen is alle gerief, wat het ook zy, voor bloemen te maken; als nog verwacht ik aenstaande week de staalen van hangende en staande corbeilles, verguld en effen en ook porceleinen.

Ik beveel my in de gunst van een ieder.

M. J. A. D. BLOK.

Nieuwe steenweg N. 374, te St-Truiden.

A LOUER

une maison de campagne avec écuries, grange, jardins et pelouses, etc. etc. — Le tout situé à Guvelingen près de St-Trond et de la station du chemin de fer.

S'adresser à M. l'avocat De Creeft à St-Trond.

EEN KOETSIER

kunnende ter zelfder tyd ook de tafel dienen verlangt eene plaats.

Zich te adresseren op het bureel van dit blad.

PIERRE-HUB. AERTS, FILS,

RUE DE TIBLEMONT, 272, ST-TROND,

a l'honneur d'informer le public qu'il vient de s'établir en qualité de peintre en bâtiments, tapisserie et vitrier.

Il entreprend et fournit tout ce qui a trait à son état.

La célérité dans les travaux, la propreté, la solidité, le bon goût et la modicité des prix, tels sont les avantages qu'il offre au public.

CHEZ

FAUST-MARLIN,

PLACE DE L'UNIVERSITÉ, 40, LIÉGÉ.

40.000 kilo chiffons pour engrais, à fr. 9 les 100 kilo.

BERIGT.

M. DE TILLOUX, in den Witten Beer, Brustempoort, maekt het geeerde publiek bekend dat hy logeert en tafel houdt en dat hy eenieder door zyne spoedige en goede bediening zal trachten te voldoen.

Hy heeft ook groote stallen voor peerden, koeijen en varkens ter beschikking der voerlieden en kooplieden.

Hy beveelt zich in de gunst van eenieder.

PORTRAITS

EN

PHOTOGRAPHIE.

Monsieur H. BLANCKART et Cie, artistes photographes, ayant été demandés par plusieurs personnes de cette ville, viendront pour le mois de Mai faire des portraits en photographie. Les personnes qui désireraient voir les modèles et les prix sont priées de donner leur adresse au bureau de ce journal, afin que M. Blanckart puisse se rendre à leur invitation.

Portraits retouchés à l'huile, à l'aquarelle et en noir depuis 5 à 100 fr. — Ressemblance garantie. — Portrait de Jud à 1-25 fr.

ANGLO-BITTER,

SEUL DEPOT EN BELGIQUE, CHEZ

HUBERT VANWEST.

Grand' Place, N° 2 à Saint-Trond.

L'ANGLO-BITTER, liqueur d'un goût si agréable, est aujourd'hui généralement reconnue pour avoir plusieurs qualités salutaires. Il réunit donc l'agréable et l'utile. Pris régulièrement dans la matinée ou le soir avant le coucher, il rend gai et dispos. L'Anglo-Bitter, véritable nectar, est l'invention d'un distillateur-liquoriste au fait de son art par une longue expérience, et présente une combinaison d'aromates distillés ou infusés et de suc des plus excellents fruits. Aussi le débit en est-il déjà fort répandu en Belgique, et nous osons nous promettre que bientôt il y sera d'un usage à peu près universel. La plupart des personnes préfèrent prendre cette délicieuse liqueur dans toute sa pureté; d'autres, plus délicates, ne la prennent qu'avec de l'eau. Et en effet, au moyen de l'Anglo-Bitter on peut convertir l'eau en plusieurs liqueurs agréables et douces dans les proportions les plus diverses.

PRIX: Frs. 2-50 le flacon.

NATIONALE MILICIE.

LIGTING VAN 1861.

Algemeene agentschap van militaire remplacemen-ten gewaerborgd door den heer J. VANDENBRANDEN, grondeigenaer in de Bloemstraet, 50, te Brussel.

Voor alle inlichting en handelingen zich te bevragen by J.-M. DIGNEFF voornaemsten agent der provincie, woonende op de Varkens-merkt te St-Truiden.

MILICE NATIONALE.

LEVÉE DE 1861.

Agence générale de remplacements militaires garantie par M. J. VANDENBRANDEN, propriétaire, rue de la Fleur, 50, Bruxelles.

S'adresser pour tous renseignements et négociations chez M. J.-M. DIGNEFF, agent principal de la province, Marché aux cochons, à St-Trond.

G. BALTUS,

NEG^r, IN DEN OLIPHANT, 21, SINT-TRUIDEN, heeft de eer het publiek kenbaer te maken dat by hem te bekomen zyn alle soorten van Wynen, Likeuren, Lambic mousseux. Leuvensch bier per stuk en op flesschen en ledige flesschen; alsook allesbeste oude wyn aen fr. 1-20, de flesch er in begrepen.

Hy durft zich, in aenzien der goede kwaliteit zyner zoo lang bekende artikels en der gematigde pryzen, aen de gunst van het geeerde publiek voorts aanbieden.

Elixir impérial, voor bitteren, eenigste depot, te St-Truiden, by M. G. Baltus.

YZER STAEL- KOPERWERKEN SPECERYEN.

M. G. MARSÉ-WARNOTS aen de Hasselsche-poort te St-Truiden, N. 736, nevens de slagmolen van den heer Craninx, heeft d'eer aen het publiek bekend te maken dat by komt te ontfangen een assortiment van Basculen nieuw systeem (dites Balance à Bascule) van 100 tot 800 kilo force en Balancen Roberval van een 1/2 kilo tot 50 kilo force en kopere Balancen op kopere kolonnen en zonder kolonneo, geweren, pistolen, van 1 en 2 en tot 5 schoten, met groote vermindering in prys.

Verders alle soorten van fyne en grove yzerwerken, nagels, schroeven, charnières, sloten, krukken, kopere en yzere briefplaten (plaques lettres), yzer en koperdraad, ketingen, schuppen, zigten, zeysems, koffymolens, strykyzers, fransche en engelsche gereedschappen en snywerken voor alle bedieningen, keukengerief in gegoten, geslagen yzer en al wat de koper en yzergietery en blikslagery aengaet.

Alles van de beste kwaliteit en aen geringe pryzen.

MARKTPRYZEN DER GRANEN.

ST TRUIDEN, 20 april.		ST-TRUIDEN, 24 april.	
Tarwe 100 kil.	32 52	Tarwe 100 kil.	32 03
Koren » »	20 21	Koren » »	19 67
Haver » »	21 00	Haver » »	21 00
Garst » »	24 46	Garst » »	24 46

THIENEN, 23 april.		TONGEREN, 18 april	
Tarwe 100 kil.	32 88	Tarwe 103 kil.	34 00
Koren » »	19 70	Koren 94 »	19 50
Haver » »	21 80	Haver 75 »	16 00
Garst » »	25 50	Garst 95 »	25 00

LEUVEN, 22 april.		BRUSSEL, 19 april.	
Tarwe 100 kil.	33 76	Tarwe hectol.	26 81
Koren » »	20 40	Koren » »	15 80
Haver » »	22 38	Haver » »	23 00
Garst » »	24 49	Aerdappelen	10 94

HASSELT, 19 april.		LUIK, 15 april	
Tarwe 100 kil.	31 80	Tarwe 103 kil.	33 50
Koren » »	20 90	Koren 94 »	19 25
Haver » »	23 00	Haver 150 »	33 50
Garst » »	24 20	Garst 94 »	22 50

DIEST, 24 april.		MECHELEN, 20 april	
Tarwe hectol.	25 55	Tarwe 100 kil.	33 05
Koren » »	14 70	Koren » »	19 40
Haver » »	10 08	Haver » »	22 71
Garst » »	16 20	Garst den hect.	14 50
Aerdappelen den zak 8 00		Aerdappelen den zak 8 50	

VERTREK-UREN VAN DEN YZEREN-WEG.

8 uren 18 m. smorgens. — van St-Truiden naer

Velm, Landen, Esmael, Thienen, Vertryck, Leuven, Wespelaer, Haecht, Mechelen, Duffel, Contich, Aatwerpen, Lier, Harenthals, Turnhout, Vilvorde, Brussel, Bergen, Quievain, Termonde, Aelst, Lokeren, Gend, Bruggen, Ostende, Kortryk, Mouseron, Doornik, Giegelom, Waremmé, Fexhe, Ans, Hautpre, Luik, Chenee, Chaudfontaine, Le Troost, Pepinster, Spa, Easival, Verviers, Dolhain, Herbestal.

Expresstrein 1 uer 02 min. namiddag.

St-Truiden, Landen, Thienen, Leuven, Mechelen, Brussel, Termonde, Gend, Bruggen, Ostenden.

5 uren, 38 m. s'avonds. — van St-Truiden naer

Velm, Landen; Thienen, Vertryck, Leuven, Haecht, Mechelen, Duffel, Antwerpen, Vilvorde, Brussel, Giegelom, Roost, Waremmé, Fexhe, Ans, Hautpre, Luik, Chenee, Verviers.

9 uren 35 m. smorg. — van St-Truiden naer

Cortenbosch, Alken, Hasselt, Diepenbeek; Beverst, Munsterbilsen, Eigenbilsen, Lanaeken, Maestricht, Meerssen, Valkenburg, Wylre, Sempelveld, Aken.

4 uren 02 m. namiddag. — van St-Truiden naer

Hasselt, Diepenbeek, Munsterbilsen, Eigenbilsen, Lanaeken, Maestricht, Meerssen, Valkenburg, Wylre, Sempelveld, Aken.

7 uren 53 m. s'avonds. — van St-Truiden naer

Cortenbosch, Alken, Hasselt, Diepenbeek, Beverst, Munsterbilsen, Eigenbilsen, Lanaeken, Maestricht.

POSTWAGEN-DIENST

VAN SINT-TRUIDEN NAER TONGEREN.

9 uren 45 min. smorgens. — 7 uren 30 min. s'avonds.

Sint-Truiden, drukkerij van Hub. DE COCQ, N. 84.